

2025

2025

Prioritatea strategică Provocări societale

 L.Ș.

L.S.

Chişinău, 2025

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....	
2. Obiectivele etapei 2025.....	
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	
5. Rezultatele obținute	
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....	
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....	
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....	
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane	
11. Recomandări, propuneri.....	
12. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 1).....	
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 2).....	
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3)...	
15. Componenta echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....	

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs (obligatoriu).

Examinarea sistemului de indicatori utilizați în țările Uniunii Europene pentru măsurarea gradului de inegalitate a veniturilor și a nivelului sărăciei populației și evaluarea posibilității aplicării acestora în Republica Moldova.

2. Obiectivele etapei 2025 (obligatoriu).

1. De a examina sistemul de indicatori utilizați în țările Uniunii Europene pentru măsurarea gradului de inegalitate a veniturilor și a nivelului sărăciei populației și de a evalua posibilitatea aplicării indicatorilor utilizați în țările Uniunii Europene în Republica Moldova.
2. De a evalua profilurile inegalității veniturilor și sărăciei populației din Republica Moldova.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025 (obligatoriu)

Activitatea 1. Examinarea sistemului de indicatori utilizați în țările Uniunii Europene pentru măsurarea gradului de inegalitate a veniturilor și a nivelului sărăciei populației.

Activitatea 2. Evaluarea posibilităților de aplicare în Republica Moldova a indicatorilor utilizați în țările Uniunii Europene.

Activitatea 3. Evaluarea indicatorilor inegalității veniturilor și a nivelului sărăciei populației la nivel național în Republica Moldova.

Activitatea 4. Evaluarea indicatorilor inegalității veniturilor și a nivelului sărăciei populației în profil teritorial.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025

1. A fost examinat sistemul de indicatori utilizați în țările Uniunii Europene pentru măsurarea gradului de inegalitate a veniturilor și a nivelului sărăciei populației.
2. Au fost evaluate posibilitățile de aplicare în Republica Moldova a indicatorilor utilizați în statele membre ale Uniunii Europene.
3. Au fost evaluați indicatorii inegalității veniturilor și ai nivelului sărăciei populației la nivel național în Republica Moldova.
4. A fost realizată evaluarea indicatorilor inegalității veniturilor și ai nivelului sărăciei populației în profil teritorial.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

În etapa 2025, activitățile de cercetare desfășurate în cadrul proiectului au permis o analiză complexă și integrată a fenomenelor de inegalitate și sărăcie în Republica Moldova, prin raportare la sistemele de indicatori utilizate în țările Uniunii Europene și prin explorarea

posibilității aplicării acestora în statistica națională. În etapa inițială a cercetării a fost examinată indicatorii utilizați în Republica Moldova pentru evaluarea inegalității veniturilor, inclusiv coeficientul Gini, raportul interquintilic, indicatorii de polarizare a consumului și coeficientul Palma calculat pe baza datelor naționale. Evaluarea acestora a evidențiat atât avantajele utilizării lor, precum alinierea metodologică la standardele europene și posibilitatea de analiză pe profiluri socio-demografice, cât și limitele, între care lipsa calculării și publicării indicatorilor sensibili la distribuțiile extreme sau la modificările din partea inferioară a distribuției, cum sunt indicatorii Atkinson și Theil. În continuare, a fost realizată o analiză aprofundată a practicilor internaționale în domeniul măsurării inegalității, prin care au fost identificați și caracterizați indicatorii utilizați la nivel european din perspectiva consistenței metodologice și a validității statistice. Pe această bază a fost evaluată și fezabilitatea integrării lor în contextul Republicii Moldova.

Stabilirea cadrului metodologic a permis trecerea la examinarea evoluțiilor empirice ale inegalității veniturilor în Republica Moldova, analiză realizată pe baza datelor pentru anii 2019-2024. Rezultatele au arătat o tendință persistent ascendentă a inegalității, reflectată prin creșterea coeficientului Gini, dar și prin amplificarea raportului interquintilic, ceea ce confirmă adâncirea decalajelor dintre grupurile populaționale cu cele mai mici și cele mai mari resurse financiare. Studiul distribuției veniturilor și consumului a scos în evidență faptul că polarizarea socială nu este doar un fenomen izolat, ci unul structural, cu determinări legate de particularitățile pieței muncii, de nivelurile diferite ale capitalului educațional și ocupațional și de accesul inegal la oportunități economice.

Această analiză a fost completată de determinarea coeficientului Palma pe baza datelor naționale, ceea ce a permis o interpretare suplimentară a concentrației veniturilor în decila superioară prin comparație cu cele patru decile inferioare. Valorile obținute au confirmat că o parte considerabilă a resurselor financiare se concentrează în segmentele cele mai înstărite ale populației, accentuând diferențele deja evidențiate prin ceilalți indicatori. Utilizarea coeficientului Palma a oferit o imagine complementară asupra polarizării, evidențiind faptul că inegalitatea veniturilor din Republica Moldova este influențată nu doar de distribuția generală a veniturilor, ci și de discrepanțele marcate dintre extremele distribuției, unde decalajele sunt cele mai pronunțate.

Compararea acestor rezultate cu situația din statele membre ale Uniunii Europene a arătat că Republica Moldova se situează peste media UE în ceea ce privește nivelul inegalității, dar prezintă o poziționare intermediară în raport cu statele din Europa Centrală și de Est, apropiindu-se de nivelurile înregistrate în România și situându-se sub cele din Bulgaria. Această poziționare reflectă atât particularitățile structurale ale economiei naționale, cât și impactul transformărilor economice și sociale din ultimii ani, sugerând necesitatea consolidării sistemului de monitorizare statistică și extinderea setului de indicatori utilizați la nivel oficial.

Analiza sărăciei a inclus concepțiile consacrate în practica internațională și particularitățile metodologice aplicate în Republica Moldova, fiecare dintre acestea contribuind la înțelegerea diferitelor forme ale deprivării. În acest context, evaluarea sărăciei absolute monetare a permis examinarea mecanismelor prin care bunăstarea gospodăriilor este apreciată în funcție de nivelul cheltuielilor de consum și de raportarea acestora la pragul național al sărăciei. Alegerea consumului drept indicator central al bunăstării s-a fundamentat pe capacitatea acestuia de a reflecta resursele utilizabile efectiv de către gospodării, evitând distorsiunile generate de subraportarea veniturilor și de volatilitatea acestora în anumite segmente ale populației. Prin

aplicarea scalei de echivalență OECD modificate, consumul a fost ajustat pentru a ține cont de structura și dimensiunea gospodăriilor, ceea ce a permis o evaluare mai realistă a gradului de vulnerabilitate economică.

Evaluarea indicatorilor sărăciei absolute a arătat creșteri ale nivelului, profunzimii și severității sărăciei, în special în anii în care pragul național a avansat mai rapid decât consumul gospodăriilor vulnerabile. Diferențele dintre mediul urban și rural, dintre regiunile statistice și dintre tipurile de gospodării confirmă persistența unor vulnerabilități structurale, în mod deosebit pentru gospodăriile numeroase, cele cu mulți copii, cele cu nivel scăzut de educație sau dependente de prestații sociale.

Integrarea dimensiunii multidimensionale a evidențiat deprivări care nu pot fi surprinse prin abordarea monetară, în special în mediul rural și în anumite regiuni. Compararea celor două măsurători a arătat o suprapunere doar parțială între sărăcie monetară și cea multidimensională, unele gospodării fiind afectate de o singură formă, iar altele cumulând multiple lipsuri.

Utilizarea concomitentă a ambelor abordări oferă o imagine mai completă asupra vulnerabilității și subliniază necesitatea consolidării instrumentelor naționale de monitorizare pentru a surprinde complexitatea sărăciei în Republica Moldova.

Totodată, în cadrul etapei de cercetare desfășurate în anul 2025, activitățile proiectului au permis o analiză comprehensivă a cadrului metodologic privind măsurarea sărăciei și inegalității în Republica Moldova, cu accent pe comparabilitatea internațională și adaptarea practicilor europene la contextul național. Studiul a vizat atât aspecte conceptuale, cât și analize empirice, utilizând date recente pentru perioada 2019-2024 și raportându-se la standardele Uniunii Europene, ale Băncii Mondiale și ale altor organisme internaționale implicate în monitorizarea bunăstării.

Prima direcție de cercetare a vizat investigarea metodologiilor de stabilire a pragului național și internațional al sărăciei, precum și evaluarea domeniului lor de aplicare. În literatura internațională au fost examinate temeiurile conceptuale ale pragului stabilit de Banca Mondială (1,90 USD, 3,20 USD și 5,50 USD în paritatea puterii de cumpărare), pragul de sărăcie relativă utilizat în statele UE (60% din mediana venitului disponibil echivalat), precum și pragul național al sărăciei din Republica Moldova, fundamentat pe consumul de bunuri și servicii esențiale.

Cercetarea a evidențiat faptul că pragul național al sărăciei este puternic ancorat în particularitățile socioeconomice ale Republicii Moldova, fiind calculat pe baza necesarului minim de consum, ajustat periodic în raport cu dinamica prețurilor și cu modificările comportamentului de consum al gospodăriilor. Alegerea consumului ca bază de definire reflectă specificul pieței muncii și structura veniturilor, caracterizate prin informalitate, sezonabilitate și fluctuații semnificative. În schimb, pragurile internaționale se axează pe comparabilitate între țări și permit raportarea situației Moldovei la standardele globale ale deprivării monetare.

Analiza comparativă a scos în evidență faptul că pragurile internaționale sunt mai potrivite pentru evaluarea progresului în contextul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, în timp ce pragul național rămâne instrumentul central în evaluarea politicilor interne de reducere a sărăciei. În același timp, adoptarea paralelă a ambelor tipuri de praguri permite o evaluare mult mai nuanțată a vulnerabilității economice și oferă o bază solidă pentru formularea recomandărilor de politici.

A doua direcție majoră a cercetării a vizat evaluarea posibilităților de utilizare a indicatorilor inegalității veniturilor aplicați în statele membre ale Uniunii Europene, din perspectiva

metodologiei și validității statistice. Analiza a inclus atât indicatorii consacrați - coeficientul Gini, raportul S80/S20, raportul interquintilic, rata riscului de sărăcie, cât și indicatori mai sensibili la distribuțiile extreme, precum indicatorii Atkinson (cu aversiune diferită față de inegalitate), coeficientul Theil sau cota de venit deținută de decila superioară.

Rezultatele cercetării au arătat că, în timp ce Republica Moldova utilizează deja o parte dintre indicatorii standardizați la nivel european, rămân nevalorificate o serie de instrumente importante care oferă o perspectivă mai granulară asupra fenomenului. Indicatorii de tip entropic, precum Theil și Atkinson, permit o descompunere a inegalității pe componente intra- și inter-grupuri, ceea ce poate contribui la o mai bună înțelegere a divergențelor dintre regiuni, sectoare ocupaționale sau categorii sociale.

Evaluarea fezabilității statistice a demonstrat că integrarea acestor indicatori este posibilă în Republica Moldova, în măsura în care sunt disponibile serii de micro-date suficiente, iar metodologia poate fi armonizată cu standardele europene. Adoptarea lor ar contribui la modernizarea sistemului statistic național și la creșterea comparabilității internaționale a analizei distribuției veniturilor.

O componentă centrală a cercetării a fost analiza evoluției sărăciei absolute și extreme la nivel național pentru perioada 2019-2024. Utilizând atât pragul național al sărăciei, cât și pragurile internaționale stabilite de Banca Mondială, a fost posibilă evaluarea multidimensională a vulnerabilității economice a populației.

Rezultatele au evidențiat o evoluție marcată de fluctuații determinate de crizele succesive din perioada analizată: pandemia COVID-19, șocurile inflaționiste majore din 2022-2023, creșterea costurilor energetice și volatilitatea pieței muncii. Nivelul sărăciei absolute a cunoscut o tendință ascendentă în anii în care avansul pragului național a depășit creșterea consumului gospodăriilor vulnerabile, amplificând rata de deprivare.

Profunzimea sărăciei, măsurată prin deficitul mediu de consum raportat la prag, a arătat o înrăutățire în gospodăriile cu mulți copii, în cele conduse de persoane în vârstă și în gospodăriile dependente de prestații sociale. Severitatea sărăciei, care acordă o pondere mai mare gospodăriilor foarte deprivate, a evidențiat un risc accentuat de acumulare a dezavantajelor, în special în perioada 2022-2023, când inflația a erodat puternic capacitatea de consum.

Indicatorii internaționali au confirmat tendințele observate, cu valori mai ridicate ale sărăciei extreme pentru gospodăriile din segmentele inferioare ale distribuției consumului.

Compararea pragurilor naționale și internaționale a permis identificarea unor discrepanțe în clasificarea gospodăriilor, ceea ce sugerează că fiecare metodă surprinde dimensiuni diferite ale vulnerabilității economice.

O altă dimensiune importantă a cercetării a fost analiza diferențiată a sărăciei absolute și extreme în profil urban-rural, utilizând pragul național în perioada 2019-2024. Rezultatele confirmă persistența unor disparități structurale între mediul urban și rural, determinate de divergențele în accesul la locuri de muncă formale, infrastructură, servicii sociale și oportunități economice.

În mediul urban, nivelul sărăciei absolute a manifestat variații moderate, influențate mai ales de dinamica veniturilor salariale și de reziliența relativ mai mare a gospodăriilor la șocuri economice. Profunzimea și severitatea sărăciei, deși în creștere în anii inflaționiști, s-au menținut sub nivelurile din mediul rural.

În mediul rural, evoluția este semnificativ mai accentuată. Nivelul sărăciei absolute este mai ridicat, iar profunzimea și severitatea sărăciei au înregistrat creșteri mai rapide în anii de criză. Gospodăriile rurale sunt afectate de veniturile sezoniere, dependența de agricultură, accesul limitat la servicii publice, costurile tehnologice mai mari și infrastructura insuficient dezvoltată. Rezultatele subliniază și faptul că vulnerabilitatea rurală este asociată și cu factori demografici, cum ar fi îmbătrânirea populației și migrația externă, care reduc potențialul economic al comunităților.

Compararea celor două medii arată că disparitățile urban-rural au un caracter structural și persistă indiferent de ciclurile economice, ceea ce justifică nevoia unor politici diferențiate care să țină seama de specificul fiecărui mediu.

Activitățile realizate în 2025 au permis o înțelegere mai profundă a fenomenelor de sărăcie și inegalitate în Republica Moldova, prin articularea unui cadru metodologic comun și prin analiza empirică detaliată a evoluțiilor recente. Integrarea instrumentelor metodologice internaționale, compararea indicatorilor utilizați în UE și examinarea dinamicii naționale au contribuit la fundamentarea unor recomandări pentru modernizarea sistemului statistic și pentru dezvoltarea unor politici publice mai eficiente.

Rezultatele indică necesitatea consolidării capacității instituționale, a extinderii setului de indicatori utilizați oficial și a îmbunătățirii monitorizării situației gospodăriilor vulnerabile, în special în mediul rural. Prin aprofundarea studiului pragurilor de sărăcie și a indicatorilor de inegalitate, cercetarea oferă un suport valoros pentru formularea unor politici de reducere a sărăciei și a dezechilibrelor sociale.

- 6. Diseminarea rezultatelor** obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Participări la mese rotunde

1. COLESNICOVA, T.; CIOBANU, M. *Distribuția inegală a bunăstării ca factor important al dezvoltării socioeconomice a țărilor*. Masa rotundă "Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova", 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova. Prezentare orală.
2. HEGHEA, E. *Evaluarea inegalității în bunăstarea populației Republicii Moldova prin prisma sistemului de indicatori utilizați în țările UE*. Masa rotundă "Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova", 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova. Prezentare orală.
3. ROJCO, A. *Aplicarea diferitelor concepte de măsurare a sărăciei în evaluarea nivelului și profilurilor de sărăcie ale populației Republicii Moldova*. Masa rotundă "Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova", 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova. Prezentare orală.

Participări la conferințe internaționale în străinătate

1. COLESNICOVA, T.; HEGHEA, E.; ROJCO, A.; CIOBANU, M. Accelerating progress in reducing the gender pay gap in the Republic of Moldova: analysis and possible solutions. *Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*: conferința științifică internațională, ediția a 21-a, 24 octombrie 2025, Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gheorghe Zane”, Iași, România. Prezentare orală. (Certificate de participare)
2. COLESNICOVA, T. Digital divide, economic inequality and social vulnerabilities in the context of ai-driven hybrid threats and european integration. Conferința internațională „Securitatea umană. Abordări teoretice și aplicații practice”, HSTAPA 2025, 7-8 Noiembrie 2025, ediția a 4-a, Sibiu, România. HSTAPA Conferința este organizată în cadrul Centrului de Cercetare pentru Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene, Laboratorul de Analiză a Securității Umane, afiliat Departamentului de Relații Internaționale, Științe Politice și Studii de Securitate, Facultatea de Științe Sociale și Umanistice, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, în parteneriat cu Biblioteca Județeană Astra din Sibiu și Fundația „Academia Ardeleană” a Universității Lucian Blaga din Sibiu. Prezentare orală. (Certificat de participare)
3. COLESNICOVA, T.; CIOBANU, M. NVivo application for qualitative data analysis in scientific research: options and result visualizations. In: 15th International Conference on Application of Information and Communication Technology and Statistics in Economy and Education (ICAICTSEE – 2025), October 9 - 11, 2025, UNWE, Sofia, Bulgaria (Certificate de participare)
4. COLESNICOVA, T. Analysis of special instruments for reducing income inequality and poverty used in EU countries. In: International Annual Conference of UARD 2025 / Международната годишна конференция на ВУАПП 2025, December 4-5, 2025, UARD, Plovdiv, Bulgaria.

Postere prezentate la expoziții/saloane de invenții

1. COLESNICOVA, T., CIOBANU, M., HEGHEA, E., ROJCO, A. *Methodology for assessing the costs of transporting children from rural areas to model schools in the Republic of Moldova: calculating monetary support*. Poster prezentat la Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic #EXCELLENT IDEA - 2025, 11-12 septembrie. Chișinău, Republica Moldova, 2025. Certificat de participare, Medalia de Argint.

*Promovarea și diseminarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:
(TV; interviuri radio; publicații în presă; site-uri/portali media)*

- 1) ROJCO, Anatolii; HEGHEA, Ecaterina / Logos-press.md, 7 ноября 2025, Автор: Светлана Руденко / В Молдове богатые становятся богаче, бедные — беднее / Disponibil la: <https://logos-pres.md/ru/novosti/v-moldove-bogatye-stanovyatsya-bogache-bednye-bednee/>
- 2) ROJCO, Anatolii; HEGHEA, Ecaterina / Point.md, 9 Ноябрь 2025, 20:00 / В Молдове усиливается социальное неравенство / Disponibil la: <https://point.md/ru/novosti/ekonomika/v-moldove-usilivaetsia-sotsial-noe-neravenstvo/>
- 3) CIOBANU, Mihail / Pagina oficială a Proiectului pe Facebook „Bunăstarea populației” / Disponibil la: <https://www.facebook.com/bunastarea>
- 4) COLESNICOVA, Tatiana / Pagina oficială a Proiectului pe Telegram-canal „Nivelul de trai al populației RM” / Disponibil la: t.me/nivelul_de_trai_RM

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Impact științific. Validarea rezultatelor cercetării în mediul academic și în presă, care a preluat concluziile prezentate (creșterea inegalității, aprofundarea sărăciei, relevanța indicatorilor europeni). Consolidarea vizibilității Institutului Național de Cercetări Economice ASEM și recunoașterea expertizei echipei, exprimată prin interesul manifestat de instituții și invitația la conlucrări din partea structurilor Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

Impact social. Îmbunătățirea capacității instituțiilor sociale de a identifica gospodăriile aflate în risc sporit, datorită profilării clare a diferențelor dintre mediul urban și rural, dintre regiunile statistice și dintre tipurile de gospodării. Participarea activă și interesul manifestat de Direcția politici de asistență socială pentru colaborare confirmă utilitatea practică a rezultatelor în procesul de ajustare a intervențiilor sociale pentru familiile cu venituri mici și persoanele vârstnice.

Impact economic. Oferirea unor estimări precise privind evoluția sărăciei, costurile necesare pentru reducerea acesteia și diferențele teritoriale ale consumului, ceea ce permite o planificare bugetară mai eficientă. Rezultatele pot sprijini deciziile legate de orientarea resurselor către zonele cu vulnerabilitate ridicată și pot întări capacitatea sindicatelor de a fundamenta politicile salariale și negocierile colective pe baza dovezilor economice.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

- **Ministerul Muncii și Protecției Sociale ale Republicii Moldova** – participarea în dezbaterile Mesei Rotunde reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale ale Republicii Moldova: dl Barcari Oleg (Direcția politici de asistență socială a familiilor cu venituri mici și vârstnicilor a MMPS). Masa rotundă a fost organizată conform planului stabilit de desfășurare a proiectului, cu denumirea „Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova”, 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova.
- **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM)** – participarea în dezbaterile Mesei Rotunde d-lui Sergiu Sainciuc, vicepreședintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM). Masa rotundă a fost organizată conform planului stabilit de desfășurare a proiectului, cu denumirea „Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova”, 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova.
- **Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice** – participarea în dezbaterile Mesei Rotunde a d-lui Victor Mocanu, doctor în sociologie din cadrul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. Masa rotundă a fost organizată conform planului stabilit de desfășurare a proiectului, cu denumirea „Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare

europăană a Republicii Moldova”, 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chişinău, Republica Moldova.

9. Colaborare la nivel internaţional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

- **Institutul Naţional de Cercetare în Domeniul Muncii si Protecţiei Sociale din Bucureşti, România** – participarea în dezbaterile Mesei Rotunde a d-lui Ghenadie Ciobanu, doctor în economie din Institutul Naţional de Cercetări ale Muncii din Bucureşti. Masa rotundă a fost organizată conform planului desfăşurării proiectului, cu denumirea „Perfecţionarea instrumentelor pentru reducerea inegalităţii veniturilor şi diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova”, 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chişinău, Republica Moldova.
- **Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, în parteneriat cu Biblioteca Judeţeană Astra din Sibiu şi Fundaţia „Academia Ardeleană” a Universităţii Lucian Blaga din Sibiu, România** – participarea cu prezentare orală a rezultatelor proiectului la Conferinţa internaţională „*Securitatea umană. Abordări teoretice şi aplicaţii practice*”, HSTAPA 2025, ediţia a 4-a, 7-8 Noiembrie 2025. (Raportor – Colesnicova T., dr.)
- **Institutul de Cercetări Economice şi Sociale „Gheorghe Zane”, Iaşi, România** – participarea cu prezentare orală a rezultatelor proiectului la Conferinţa internaţională „*Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor şi a zonelor transfrontaliere*”, ediţia a 21-a, 24 octombrie 2025. (Raportor – Heghea E., dr.)
- **Universitatea Agribusiness şi Dezvoltarea Rurală (UARD), Plovdiv, Bulgaria** – participarea la Winter academic days in UARD, 1-5 December 2025: Seria de Seminare ştiinţifice privind tematica proiectului (1.12.2025: *Намаляване на неравенството в доходите в обществото: инструменти за изследователи*; 2.12.2025: *Бедност и регионално развитие*; 3.12.2025: *Подобряване на финансовото образование за борба с бедността*; 4-5.12.2025: *Участие в Международната годишна конференция на ВУАРР със Студентска и докторантска научна сесия 2025*), inclusiv Conferinţa ştiinţifică internaţională cu ulterioară publicarea rezultatelor proiectului în Revista ştiinţifică UARD. <https://www.uard.bg/bg/news/view/1469> (Participant – Colesnicova T.)
- **Institutului de Prognoză Economică (IPE) din cadrul Academiei Române, Bucureşti, România** - Participare la Conferinţa ştiinţifică internaţională „*Recent Advances in Economic and Social Research*”, 11-12 decembrie 2025, cu ulterioară publicarea articolelor în Romanian Journal of Economic Forecasting Institute for Economic Forecasting Conference Proceedings (Participanţi – Colesnicova T., Heghea E., Ciobanu M.)

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

Pe parcursul anului 2025, implementarea proiectului a întâmpinat dificultăți de ordin **organizatoric**, determinate în principal de necesitatea ajustării unor activități prevăzute inițial în planul de lucru. Aceste ajustări au impus modificări ale programului, care au necesitat realizarea unor proceduri administrative suplimentare, inclusiv obținerea aprobărilor din partea Senatului ASEM și a Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, întrucât devizul de cheltuieli aprobat inițial nu a fost modificat.

De asemenea, realizarea raportului științific în luna noiembrie a generat dificultăți adiționale, întrucât perioada rămasă până la finalul anului include activități încă nefinalizate, cum ar fi participări la conferințe și alte acțiuni de diseminare.

11. Recomandări, propuneri (opțional).

Optimizarea procesului de aprobare pentru ajustările minore ale activităților, prin reducerea încărcării administrative și accelerarea fluxului de avizare.

Conducătorul de proiect COLESNICOVA Tatiana

Data: 28.11.2025

LȘ

scunatore
28.11.2025
s. Resurse Umane

Anexa 1

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.37SE

Denumirea Proiectului: **Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuarea sărăciei populației în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova**

Rezumat în limba română pentru anul 2025 1 pagină

În anul 2025, activitățile desfășurate în cadrul proiectului au avut ca obiectiv principal consolidarea cadrului metodologic privind măsurarea inegalității și a sărăciei, precum și analiza evoluțiilor empirice ale acestor fenomene pe baza celor mai recente date statistice disponibile pentru perioada 2019-2024.

O primă direcție majoră a vizat evaluarea sistemului actual de indicatori utilizați în Republica Moldova pentru măsurarea inegalității veniturilor. Au fost examinate componentele metodologice ale coeficientului Gini, raportului interquintilic, indicatorilor de polarizare a consumului și coeficientului Palma, fiind identificate atât punctele lor forte, alinierea la standardele europene și posibilitatea analizei pe profiluri socio-demografice, cât și limitele, în special absența indicatorilor sensibili la distribuțiile extreme, precum Atkinson și Theil. Analiza comparativă a metodologiilor europene a permis evaluarea fezabilității integrării unor indicatori suplimentari în statisticile naționale, contribuind la compatibilizarea sistemului moldovenesc cu practicile UE.

Studiile empirice asupra distribuției veniturilor au evidențiat o tendință persistentă de creștere a inegalității în 2019-2024, reflectată prin majorarea coeficientului Gini și a raportului interquintilic, precum și prin valorile ridicate ale coeficientului Palma, care semnalează diferențe marcate între decila superioară și cele patru decile inferioare ale populației. Compararea cu statele membre ale Uniunii Europene indică poziționarea Republicii Moldova peste media UE, dar apropiată de unele țări din Europa Centrală și de Est, precum România.

O altă direcție importantă a cercetării a fost analiza sărăciei absolute și extreme, fundamentată pe consumul gospodăriilor ajustat prin scala de echivalență OECD modificată. Rezultatele au arătat creșteri ale nivelului, profunzimii și severității sărăciei în anii marcați de șocuri inflaționiste, scăderi ale puterii de cumpărare și volatilitate pe piața muncii. Diferențele urban-rural au rămas semnificative, gospodăriile rurale fiind expuse unor riscuri structurale mai ridicate, generate de venituri sezoniere, acces redus la servicii și costuri mai mari pentru consumul esențial. Analiza comparativă cu pragurile internaționale ale Băncii Mondiale a evidențiat diferențe în clasificarea gospodăriilor, confirmând caracterul complementar al abordărilor monetare naționale și internaționale.

Activitățile au inclus și examinarea cadrului metodologic internațional, identificarea bunelor practici în monitorizarea inegalității și sărăciei și evaluarea posibilității transferului acestora în contextul Republicii Moldova. În acest sens, proiectul a contribuit la consolidarea capacității instituționale de analiză prin recomandări privind diversificarea indicatorilor oficiali, modernizarea instrumentelor statistice și extinderea analizei pe regiuni și categorii sociale vulnerabile.

Rezultatele cercetării au fost prezentate în cadrul Mesei Rotunde organizate de echipa proiectului din INCE ASEM, în cadrul unor conferințe științifice internaționale și în presa națională, sporind vizibilitatea tematicii și relevanța sa pentru politicile publice. Activitățile desfășurate pe parcursul anului 2025 au oferit un suport metodologic și empiric solid pentru formularea unor măsuri eficiente de reducere a inegalității și sărăciei, contribuind la alinierea analizei naționale la standardele statistice europene.

În anul 2025, în cadrul proiectului au fost realizate în total patru publicații științifice, dintre care două articole în materiale ale conferințelor internaționale, o teză prezentată la o conferință internațională din Republica Moldova și un poster expus în cadrul unei expoziții științifice.

Rezumat în limba engleză pentru anul 2025 1 pagină

During 2025, the activities implemented within the project aimed primarily at strengthening the methodological framework for measuring inequality and poverty, as well as analyzing the empirical developments of these phenomena based on the latest statistical data available for the period 2019-2024. A first major direction focused on assessing the current system of indicators used in the Republic of Moldova to measure income inequality. The methodological components of the Gini coefficient, the inter-quintile ratio, consumption polarization indicators and the Palma ratio were examined, identifying both their strengths, alignment with European standards and the possibility of analysing socio-demographic profiles, and their limitations, particularly the absence of indicators sensitive to extreme distributions, such as Atkinson and Theil. The comparative analysis of European methodologies allowed for the evaluation of the feasibility of integrating additional indicators into national statistics, contributing to the harmonisation of the Moldovan system with EU practices.

Empirical studies on income distribution revealed a persistent upward trend in inequality during 2019-2024, reflected in the increase of both the Gini coefficient and the inter-quintile ratio, as well as in the high values of the Palma ratio, which signal marked differences between the top decile and the bottom four deciles of the population. Comparisons with EU Member States indicate that the Republic of Moldova positions itself above the EU average, but close to certain Central and Eastern European countries, such as Romania.

Another important research direction was the analysis of absolute and extreme poverty, based on household consumption adjusted using the modified OECD equivalence scale. The results showed increases in the level, depth and severity of poverty in years marked by inflationary shocks, declines in purchasing power and labour market volatility. Urban–rural disparities remained significant, with rural households exposed to higher structural risks driven by seasonal incomes, limited access to services and higher costs for essential consumption. The comparative analysis with the World Bank’s international poverty thresholds highlighted differences in household classification, confirming the complementary nature of national and international monetary approaches.

The activities also involved examining the international methodological framework, identifying good practices in monitoring inequality and poverty, and assessing the potential for transferring these practices to the context of the Republic of Moldova. In this regard, the project contributed to strengthening institutional analytical capacity by providing recommendations on diversifying official indicators, modernising statistical instruments and expanding analyses across regions and vulnerable social categories.

The research results were presented at the Round Table organized by the INCE ASEM project team, at various international scientific conferences, and in the national press, thereby increasing the visibility of the topic and its relevance for public policy. The activities carried out during 2025 provided a solid methodological and empirical basis for formulating effective measures to reduce inequality and poverty, contributing to the alignment of national analyses with European statistical standards.

Conducătorul de proiect COLESNICOVA Tatiana

Data: 28.11.2025

L\$

 Confirmed
 28.11.2020
 Specialist S. Keshefyan
 Thery

Anexa 2

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2025 în cadrul proiectului

Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuarea sărăciei populației în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. COLESNICOVA, T.; HEGHEA, E.; ROJCO, A.; CIOBANU, M. Reducing the gender pay gap in the Republic of Moldova: pointer for policy. In: *1th International Conference Recent Advances in Economic and Social Research*, December 11-12, 2025, Institute for Economic Forecasting, București, România (în ediție)

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

2. COLESNICOVA, T.; CIOBANU, M. Vouchers for pensioners in EU countries: a social model of tourism access to resorts. In: *Туристичний бізнес та гостинність: влада, бізнес, наука та освіта в єдиному векторі розвитку: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 - 25 вересня 2025 року)*. - Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2025. - 159 с., pp. 39-41. Disponibil: https://ontu.edu.ua/download/konfi/2025/Collection_Tourism_Business_and_Hospitality.pdf [accesat 2025-10-03].
3. CIOBANU, M. Călărași: a heritage-led model of rural tourism development in the Republic of Moldova. In: *Туристичний бізнес та гостинність: влада, бізнес, наука та освіта в єдиному векторі розвитку: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 - 25 вересня 2025 року)*. - Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2025. - 159 с., pp. 37-39. Disponibil: https://ontu.edu.ua/download/konfi/2025/Collection_Tourism_Business_and_Hospitality.pdf [accesat 2025-10-03].

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

4. COLESNICOVA, T. Evaluation of the european union countries' system of indicators for measuring income inequality and poverty level among the population. În: "Economic growth in the face of global challenges", International Scientific-Practical Conference, 19th edition, October 9-10, 2025, Chișinău, INCE ASEM (în ediție)
5. HEGHEA, E. Inequality Indicators: From Gini to Atkinson and Palma În: "Economic growth in the face of global challenges", International Scientific-Practical Conference, 19th edition, October 9-10, 2025, Chișinău, INCE ASEM (în ediție)

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului: 25.80012.5107.10SE

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	45 582,00		
Servicii medicale	222810			
Servicii editare	222910			
Servicii de cercetări științifice	222930	238 638,00		
Servicii neatribuite altor aliniate	222999	14 880,00		
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Produse alimentare	333110	900,00		
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Total		300.000,00		

Notă: În tabel se prezintă doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările aprobate (după caz)

Conducătorul organizației _____ / STRATAN Alexandru
Contabil șef _____ / COBUȘCEAN Angela
Conducătorul de proiect _____ / COLESNICOVA Tatiana

Componenta echipei conform contractului de finanțare 2025

Cifrul proiectului 25.80012.5107.10SE

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Colesnicova Tatiana	1974	Dr.	600	01.08.2025	31.12.2025
2.	Rojco Anatolii	1945	Dr.	450	01.08.2025	31.12.2025
3.	Heghea Ecaterina	1986	Dr.	360	01.08.2025	31.12.2025
4.	Ciobanu Mihail	1990		300	01.08.2025	31.12.2025
5.	Cobușcean Angela	1969		200	01.08.2025	31.12.2025

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Conducătorul organizației _____ / STRATAN Alexandru

Contabil șef _____ / COBUȘCEAN Angela

Conducătorul de proiect _____ / COLESNICOVA Tatiana

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 6).
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifra).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
 - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cifra, perioada de implementare a proiectului, anul/anii; nume, prenume; etc.*).
 - b) Câmpurile cu mențiunea „*optional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
 - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
 - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**

DECIZIA nr. 10/4
Senatului A.S.E.M. din 26 noiembrie 2025

Luînd act de raportul **„Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuarea sărăciei populației în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova”**, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 25.80012.0807.37SE, prezentat de directorul de proiect dna Colesnicova Tatiana, dr., conf. cercetător, Senatul ASEM constată că pe parcursul anului 2025 au fost realizate cu succes obiectivele planificate. La realizarea proiectului au participat 4 persoane, dintre care 3 dr., 1 drd. Valoarea finanțării a constituit 300 000,00 lei (trei sute mii lei, 00 bani).

Activitățile și rezultatele obținute în anul 2025 corespund planului anual:

1. A fost efectuată analiză complexă și integrată a fenomenelor de inegalitate și sărăcie în Republica Moldova, prin raportare la sistemele de indicatori utilizate în țările Uniunii Europene și prin explorarea posibilității aplicării acestora în statistica națională. În etapa inițială a cercetării a fost examinați indicatorii utilizați în Republica Moldova pentru evaluarea inegalității veniturilor, inclusiv coeficientul Gini, raportul interquintilic, indicatorii de polarizare a consumului și coeficientul Palma calculat pe baza datelor naționale. Evaluarea acestora a evidențiat atât avantajele utilizării lor, precum alinierea metodologică la standardele europene și posibilitatea de analiză pe profiluri socio-demografice, cât și limitele, între care lipsa calculării și publicării indicatorilor sensibili la distribuțiile extreme sau la modificările din partea inferioară a distribuției, cum sun indicatorii Atkinson și Theil.

2. A fost realizată o analiză aprofundată a practicilor internaționale în domeniul măsurării inegalității, prin care au fost identificați și caracterizați indicatorii utilizați la nivel european din perspectiva consistenței metodologice și a validității statistice. Pe această bază a fost evaluată și fezabilitatea integrării lor în contextul Republicii Moldova.

3. A fost efectuată o analiză comprehensivă a cadrului metodologic privind măsurarea sărăciei și inegalității în Republica Moldova, cu accent pe comparabilitatea internațională și adaptarea practicilor europene la contextul național. Studiul a vizat atât aspecte conceptuale, cât și analize empirice, utilizând date recente pentru perioada 2019-2024 și raportându-se la standardele Uniunii Europene, ale Băncii Mondiale și ale altor organisme internaționale implicate în monitorizarea bunăstării

4. Analiza comparativă a scos în evidență faptul că pragurile internaționale sunt mai potrivite pentru evaluarea progresului în contextul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, în timp ce pragul național rămâne instrumentul central în evaluarea politicilor interne de reducere a sărăciei. În același timp, adoptarea paralelă a ambelor tipuri de praguri permite o evaluare mult mai nuanțată a vulnerabilității economice și oferă o bază solidă pentru formularea recomandărilor de politici.

5. Au fost elaborate 4 rapoarte în cadrul a 4 conferințe internaționale peste hotare (*Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*: conferința științifică internațională, ediția a 21-a, 24 octombrie 2025, Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gheorghe Zane”, Iași, România; *Securitatea umană. Abordări teoretice și aplicații practice*: conferința internațională, HSTAPA 2025, 7-8 Noiembrie 2025, ediția a 4-a, Sibiu, România; 15th International Conference on Application of Information and Communication Technology and Statistics in Economy and Education (ICAICTSEE – 2025), October 9-11, 2025, UNWE, Sofia, Bulgaria; *International Annual Conference of UARD 2025*, December 4-5, 2025, UARD, Plovdiv, Bulgaria).

6. Echipa proiectului a participat cu posterul la Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic #EXCELLENT IDEA - 2025, 11-12 septembrie. Chișinău, Republica Moldova, 2025 - COLESNICOVA, T., CIOBANU, M., HEGHEA, E., ROJCO, A. *Methodology for assessing the*

costs of transporting children from rural areas to model schools in the Republic of Moldova: calculating monetary support. Medalia de Argint.

7. A fost organizată Masa rotundă "Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuării sărăciei în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova", 4 Noiembrie 2025, INCE, ASEM, Chișinău, Republica Moldova. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate 4 rapoarte științifice.

În urma celor relatate **Senatul ASEM,**

DECIDE:

1. A aproba Raportul anual pentru anul 2025 și rezultatele activităților de cercetare științifică realizate în cadrul proiectului de cercetare și inovare „*Perfecționarea instrumentelor pentru reducerea inegalității veniturilor și diminuarea sărăciei populației în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 25.80012.0807.37SE, directorul de proiect dna Colesnicova Tatiana, dr., conf. cercetător.

2. A transmite Raportul anual al proiectului însoțit de decizia Senatului ASEM către ANCD până la 5 decembrie 2025 pe suport de hîrtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice) (*responsabil: directorul de proiect*).

3. A publica în Acces Deschis raportul anual al proiectului pe pagina oficială a INCE ASEM în termen de 3 zile, în conformitate cu reglementările naționale (*responsabili: directorul de proiect, Direcția Tehnologii informaționale*).

Președintele Senatului A.S.E.M.
prof. univ., dr. hab.,
academician

Secretar științific
al Senatului A.S.E.M.

Alexandru STRATAN

Diana BRAGOI